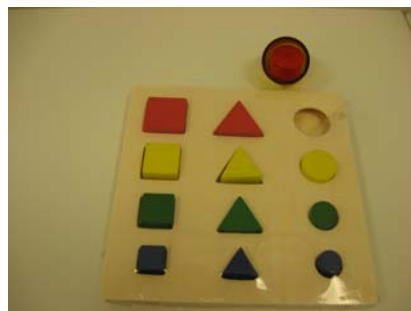

Rapport over
Overvågningsindsats 2010
RK2010 5c

Legetøj der sælges i alternative butikker

Indholdsfortegnelse

Formål	2
Kort opgavebeskrivelse.....	2
Kort konklusion.....	2
Udførelse.....	3
Resultater	4
Diskussion.....	5
Konklusion	6

Formål

At få skabt overblik over sikkerhed ved og mærkning af legetøj, som sælges i butikker, hvor legetøj er en mindre del af varesortimentet.

Kort opgavebeskrivelse

Tidligere udført markedskontrol giver formodning om, at der inden for butikker med et blandet sortiment ikke er tilstrækkeligt kendskab til krav og regler ved markedsføring af legetøj.

Der gennemføres en udvidet overvågning af mærkning og sikkerhed ved legetøj og gråzoneprodukter, som sælges i landsdækkende discountkæder og andre alternative butikker.

Der er i 2009 udtaget 40 styk legetøj. Opgaven fortsættes i 2010 ved udtagelse af yderligere 30 styk legetøj til markedskontrol. Kontrollen består i screening af butikken, dokumentkontrol og test af relevante produkter. Udføres primært i landsdækkende discount butikker.

Effekten af kontrollen vurderes ved at sammenholde resultaterne af de 2 runder.

Kort konklusion

Formodningen om, at der inden for butikker med et blandet sortiment ikke er tilstrækkeligt kendskab til krav og regler ved markedsføring af legetøj, er bekræftet. Mange forhandlere/importører af legetøj forholder sig ikke aktivt til sikkerheden af det legetøj, som de udbyder.

Kontrollen har ikke umiddelbart medført en større sikkerhed. Der er ikke en mindre andel af fejllende produkter i 2. runde. Men det vurderes, at informationsindsatsen på sigt vil give en forbedring, da de aktuelle importører har opnået en større viden på området.

Kvaliteten af den tekniske dokumentation for legetøjs sikkerhed er generelt for ringe.

Udførelse

Forhandlere

Kontrollen er gennemført ved op til 3 gentagne besøg i forskellige butikker. Butikskæderne er forlods orienteret om den planlagte kontrol. De er ikke informeret om, hvilke afdelinger, der besøges.

De besøgte butikker ligger geografisk spredt i landet: Holstebro, Skjern, Århus, Lyngby, Hundige og Odense.

I forbindelse med besøgene er der informeret grundigt om reglerne på området. Brug af smådelstester og anden form for egenkontrol med sikkerheden af legetøj er anbefalet overfor forhandlere og importører.

Udvælgelseskriterier for produkterne:

Ved gennemgang af butikken er der foretaget en screening efter følgende typer af legetøj:

- Legetøj til børn < 3 år. Gerne legebøger, magnetlegetøj og trælegetøj med risiko for løse dele.
- Produkter med appel til små børn, men som ikke er legetøj til små børn ifølge mærkningen. (Fejlagtig mærkning med "ikke egnet til børn under 3 år")
- Sekundært legetøj med oplagte sikkerhedsproblemer – til alle børn.

Fra hver butik er der udtaget op til 5 styk legetøj. Der er udtaget 2-3 eksemplarer af hver slags legetøj.

Der er i alt udtaget 41 styk legetøj i første runde i 2009 og 22 styk i anden runde fra december 2009.

Test

Dokumentation for legetøjets sikkerhed er indhentet hos den danske importør. Dokumentationens kvalitet er vurderet af Sikkerhedsstyrelsen.

Kontrol af mærkning og en indledende sikkerhedstest er foretaget af Sikkerhedsstyrelsen. Ved behov for en test efter EN 71-1 er legetøjet i 1. runde sendt til test hos Eurofins Product Testing og i 2. runde til Forbrugerlaboratoriet ApS.

Legetøj udtaget i anden runde er risikovurderet i henhold til RAPEX systemets risikovurderings model.

Lovgrundlag og standarder

Legetøjsbekendtgørelsen og Produktsikkerhedsloven..

DS/EN 71-1. Legetøj- Sikkerhedskrav, del 1: Mekaniske og fysiske egenskaber.

Resultater

Af de samlede resultater på næste side kan følgende uddrages:

Legetøjet var	Begge runder	1. runde	2. runde
OK	21%	31%	3%
Mærkningsfejl	50%.	49%	52%
Farligt	29%.	20%	44%

Hvis resultaterne for en særlig problematisk enkelt forretning undlades i 2. runde:

Legetøjet var	Begge runder	1. runde	2. runde
OK	23%	31%	6%
Mærkningsfejl	53%.	49%	61%
Farligt	25%.	20%	33%

Gennemgangen af mærkningen viste 23 tilfælde, hvor legetøjet fejlagtigt var påført advarselsmærkningen ”ikke til børn under 3 år” primært i form af symbolet.

Typisk var advarslen ”ikke til børn under 3 år” begrundet med indhold af små dele. Det var i flere tilfælde åbenlyst ubegrundet. F.eks. for et helstøbt plastdyr i solid kvalitet.

De udtagne balloner og magnetlegetøj var påført relevant advarselsmærkning på andre sprog end dansk. Samme sprogfejl sås på flere andre kontrollerede legesager.

Gennemgangen af den tekniske dokumentation for legetøjets sikkerhed viste, at denne kunne fremskaffes i tilfredsstillende kvalitet i 24 tilfælde ud af 61. I 33 tilfælde enten udeblev dokumentationen, eller der var væsentlige fejl og mangler.

Typiske, væsentlige fejl og mangler:

- Manglende entydig sammenhæng mellem produkt og rapport
- Manglende test af legetøjets sikkerhed for børn under 3 år
- Anvendelse af forældet udgave af standard, så der ikke testes for alle farlige forhold.
- Kun test af lignende produkter, ikke af det aktuelle produkt. F.eks. test af giraf men ikke krokodille trædyr.

Der er ikke foretaget nogen registreringer af antallet af potentielt fejlmærkede eller farlige legesager i butikkerne. Eneste indikation på omfanget af problematisk udbudt legetøj er derfor antallet af udtagne produkter. Er der udtaget færre end 5 styk, er det fordi, at der ikke var flere relevante emner at udtage. Ved mere end 5 relevante emner, er potentielt farligt legetøj udtaget frem for fejlmærket legetøj.

Diskussion

De enkelte tal skal ikke tillægges så stor betydning. Det aktuelle udbud i butikkerne kombineret med inspektørens erfaring har stor betydning for, hvordan resultatet af inspektionen bliver. Den tvivlsomme effekt set ud fra de testede produkter kan til dels skyldes, at inspektøren gik fra at være ny på området til at være mere erfaren gennem opgaveperioden. Desuden har der i 2. runde indgået en lokal billig-kæde, som udbød særligt mange farlige legesager.

Andre årsager til den manglende forbedring kunne være anvendelsen af forskellige laboratorier i de to test runder. Eller at der i 1. runde ikke er udført risikovurderinger af faren ved det testede legetøj. Specielt skiftet til et mere omhyggeligt laboratorium kan have haft betydning.

Resultaterne fra 1. og 2. runde kan sammenholdes indenfor de 5 butikskæder. Men dataene er så få, at det ikke er holdbart at drage konklusioner. Ved 3 kontrolbesøg er de 2 første kontrolbesøg regnet som 1. runde, da de tidsmæssigt ligger forholdsvis tæt.

Forvarsling af kontrolbesøg var en succes. Bestyrerne i de enkelte afdelinger havde typisk fået en instruks fra hovedkontoret om, hvordan de skulle forholde sig. Det gav et hurtigere og mindre nervøst besøg.

Ved kontrollen er der udvalgt legetøj, som viste tegn på fejlmærkning eller manglende sikkerhed. Den store andel af legetøj, som er fejlmærket med "ikke til børn under 3 år" er ikke overraskende, da det netop var et kriterium for at udtage legetøjet. Væsentligt er, at det var meget nemt at finde sådanne fejlmærkede produkter hos alternative forhandlere. Særligt bemærkelsesværdigt er de mange tilfælde af tøjdyr, som var fejlmærkede, idet legetøjsstandarden tydeligt angiver, at alle bløde, krammelige tøjdyr pr definition er legetøj til børn i aldersgruppen 0-3 år.

Vi har ved vores vurdering ud fra kommissionens og CENs guidelines ikke altid været enige i fabrikantens valgte advarselsmærkning "ikke 0-3 år". Vi har, når det var relevant, testet legetøj overfor aldersgruppen 0-3 år. Dette har givet nogle heftige diskussioner med udenlandske fabrikanter og EU-importører, men kommissionen har bakket os op i, at vi kan stille spørgsmålstejn ved en fabrikants aldersvurdering, uanset om den er accepteret af et særligt akkrediteret organ eller ej. Det er forbrugernes forventninger til målgruppen for legetøjet, som er afgørende.

Mange af de legesager, som i test viste sig at være farlige, har været mærket "ikke 0-3 år". Tilsyneladende har nogle fabrikanter den opfattelse, at hvis legetøjet testes til at være farligt for børn under 3, så kan det alligevel sælges, blot det påføres advarselsmærkningen "ikke egnet til børn under 3 år".

Kvaliteten af den indsendte dokumentation for legetøjets sikkerhed er bekymrende ringe. Desuden ligger mange billig-kæder, som er importører til EU, ikke inde med dokumentationen, men skal først skaffe den. De har ikke forholdt sig til kvaliteten af dokumentationen, selv om de står med ansvaret for sikkerheden af legetøj, som de importerer til EU.

Ved kontrolbesøg blev forhandlere anbefalet at foretage en egenkontrol af sikkerheden af legetøj ved at forholde sig kritisk og udføre f.eks. test for små dele. Desuden bør de, der samtidig er

importører til EU, forholde sig til de evt. modtagne testrapporter. Undtaget var Dansk Supermarked og COOP Danmark, som synes at have rutiner på området.

De besøgte forhandlere, som samtidig var importører, virkede meget interesserede i at højne sikkerheden af det legetøj, som de sælger. Der vil dog uanset den gode vilje som minimum være et halvt års indsvingsperiode, inden effekten ses på de udbudte varer i butikken.

Testrapporterne forholdt sig typisk ikke til mærkningen af legetøjet. Det er væsentligt, at importøren til Danmark er opmærksom på, at få mærket legetøjet med relevant advarselsmærkning på dansk, samt at oplysninger om navn og adresse på den ansvarlige producent fremgår. Specielt i supermarkeder sås legetøj, som var påført en masse informationer på udenlandske sprog med mange forskellige firmanavne og adresser. Dette er forvirrende for forbrugeren.

Konklusion

Formodningen om, at der inden for butikker med et blandet sortiment ikke er tilstrækkeligt kendskab til krav og regler ved markedsføring af legetøj, er underbygget ved den udførte kontrol. Mange forhandlere/importører af legetøj forholder sig ikke aktivt til sikkerheden af det udbudte legetøj.

Kontrollen har tilsyneladende ikke haft den ønskede effekt, idet andelen af fejllende produkter er steget i 2. runde. Det er fortsat let at finde fejlmærkede eller farligt legetøj hos alternative forhandlere. Årsagerne hertil kan ligge i forskelle i inspektørens erfaring, de besøgte butikker, det anvendte laboratorium og det forholdsvis korte tidsrum imellem 1. og 2. runde af inspektionen.

Projektet har medført en øget viden hos importørerne om, hvordan de tjekker sikkerheden af det legetøj, som de importerer. Denne viden vurderes på sigt at ville have en positiv effekt på sikkerheden af det udbudte legetøj. Et fortsat fokus på området vurderes dog at være hensigtsmæssig, hvis antallet af fejllende produkter hos alternative forhandlere for alvor skal nedbringes. Dels er der mange andre importører, dels kan udsigten til en let fortjeneste på billigt legetøj være fristende.

Der er for få data til at konkludere noget om eventuelle forbedringer inden for de enkelte udvalgte butikskæder.

Forvarslings af kontrolbesøg er en succes hos kædebutikker. Det giver hurtigere besøg hos knapt så nervøse bestyrere.

Der er fortsat væsentlige problemer med overmærkning af legetøj med advarselsmærkningen ”ikke egnet til børn under 3 år”. En del af det mærkede legetøj henvender sig til børn under 3 år, og skal derfor være sikkert for denne aldersgruppe. Mange af de konstaterede farlige legesager tilhører denne kategori.

Kvaliteten af den tekniske dokumentation for legetøjs sikkerhed er ringe. Ca. halvdelen af det indsendte materiale er ikke entydigt eller fyldestgørende.

Kontrolrunden giver ikke indtryk af, at importøren til EU normalt sikrer sig, at et importeret legetøj er sikkert, og at der foreligger fyldestgørende dokumentation herfor.

Grossister og forhandlere bør som følge af den ringe kontrol hos EU-importører forholde sig kritisk til sikkerheden af det legetøj, de aftager. Besøgene giver ikke indtryk af at dette faktisk sker.

Kontrolrunden giver indtryk af, at importøren til Danmark normalt ikke er opmærksom på, at testrapporter fra udlandet ikke forholder sig til, om der er foretaget korrekt mærkning på dansk. Importøren bør føre egenkontrol med dette forhold.